

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK/3

YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/19595

Karar No. 2026/8527

Tarihi: 03.06.2026

- SİGORTALILIĞIN GEÇERLİ OLMASI İÇİN EYLEMLİ ÇALIŞMANIN VARLIĞININ ZORUNLU OLMASI
- ON SEKİZ YAŞ ÖNCESİ SİGORTALILIĞIN YAŞLILIK AYLIĞININ SİGORTASININ BAŞLANGICINA ETKİ ETMEYECEĞİ
- SİGORTALILIK BAŞLANGIÇ TARİHİNİN 18 YAŞI DOLDURULAN TARİH OLARAK ALINMASININ GEREKTİĞİ

ÖZETİ: Sigortalılığın kabulü ve hüküm altına alınabilmesi için mutlak koşul niteliğindeki hizmet akdinin ve eylemli çalışmanın varlığı ortaya konulmalıdır. Buna göre eldeki davada, davacı ile dava dışı iş verenin baba-oğul olduğu, davacı adına M. Ö. unvanlı 58076 sicil no.lu iş yerinden 12.05.1998 tarihinde işe başladığına dair bildirgenin 11.06.1998 tarihinde Kuruma verildiği, anılan işyerinden 12.05.1998 - 25.07.1998 tarihleri arasında 68 gün bildiriminin bulunduğu, buna karşılık 58076 sicil numaralı işyerinin sicil bilgileri ile dönem bordrolarının ibraz edilmediği, dosya kapsamında davacının babası yanındaki çalışmalarının fiili çalışmaya dayalı olup olmadığı konusunda eksik inceleme ve araştırmaya dayalı şekilde hüküm kurulduğu anlaşılmaktadır.

Bu nedenle Mahkemece, davacının 12.05.1998 - 25.07.1998 tarihleri arasında çalışma iddiasının olduğu iş yerine ait dönem bordrolarında kayıtlı ve tarafsız tanıklar saptanarak bunların bilgilerine başvurulmalı,

tanıkların hizmet cetvelleri davalı Kurumdan istenerek çalışma süreleri tam olarak belirlenmeli, bordrolarda adı geçen kişilerin adreslerinin tespit edilememesi veya beyanları ile yetinilmediği takdirde, Sosyal Güvenlik Kurumu, zabıta, maliye, meslek odası aracılığı ve muhtarlık marifetiyle davacının çalıştığını iddia ettiği işyerine o tarihte komşu olan diğer işyerlerinde uyuşmazlık konusu dönemde çalıştığı tespit edilen kayıtlı komşu işyeri çalışanları; yoksa işyeri sahipleri araştırılıp tespit edilerek çalışmanın niteliği ile süresi yönünde yöntemince beyanlarının alınması suretiyle davacının çalışma iddiası hakkında toplanan tüm deliller birlikte değerlendirilerek çalışma olgusu tereddütsüz şekilde ortaya konulmalıdır.

Kabule göre de; davacının 506 sayılı Kanun'un 11.12.1981 tarihli 2564 sayılı Kanun ile değiştirilen 60/G maddesi kapsamında sigortalılık başlangıcı 11.08.1999 tarihi olup, tahsis talep koşullarının da bu tarihe göre belirlenmesi gerekirken 25 yıl sigortalılık süresinin 11.08.2024 tarihi itibarıyla tamamlandığı gözetilmeksizin 01.04.2023 tarihli tahsis talebine istinaden aylık bağlanması yönündeki değerlendirme de hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Candan Sezen Pekmez tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı asıl dava dilekçesinde;12.05.1998-25.07.1998 tarihleri arasında 506 sayılı Kanun kapsamında 68 günlük 4/a hizmetinin olduğunu, 06.03.2019-10.09.2022 tarihleri arasında ise 1230 gün daha 4/a hizmetinin bulunduğunu, buna göre toplam 4/a hizmetinin 1338 günü olduğunu, 2004-2019 tarihleri arasında 4/b kapsamında 5340 gün hizmetinin olduğunu toplam hizmet sürelerinin 6678 gün olduğunu, 12.08.2024 tarihinde tahsis talebinde bulunduğunu, ancak 12.05.1998-25.07.1998 tarihleri arasındaki hizmetinin babasının yanında geçtiği gerekçesi ile davalı Kurumca tahsis talebinin reddedildiğini belirterek emeklilik hakkının verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı Kurum vekili cevap dilekçesinde; davacının 60 yaş 7000 gün prim ödeme gün sayısının bulunmaması nedeniyle 12.08.2024 tarihli tahsis talebine göre

aylık bağlanmadığını, davacının her ne kadar 12.05.1998 tarihinde işe girişi mevcut ise de baba veya anasına ait iş yerinde çalışan mümeyiz küçüklerin vasinin iştiraki ile yazılı olarak yapılmış ve hakim tarafından tasdik edilmiş bir hizmet akdi mevcut olmadıkça sigortalı sayılmalarına imkan bulunmadığını, bu nedenle 18 yaş altında geçen hizmetlerin dikkate alınmadığını, 506 sayılı Kanun'un 11.12.1981 tarihli 2564 sayılı Kanun ile değiştirilen 60/G maddesinde 18 yaşından önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olanların sigortalılık sürelerinin 18 yaşını doldurdukları tarihte başlamış kabul edileceği şeklinde düzenlendiğini, 506 sayılı Kanun'un 54. maddesine göre, 01.04.1981 tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil edilmiş olanların 18 yaşından küçük olsalar bile ilk defa çalıştıkları tarihin sigorta başlangıcı olarak kabul edildiğini, davacının sigortalılık başlangıç tarihi olarak 12.05.1998-25.07.1998 tarihleri arası hizmetlerinin tespitini talep etmekte ise de dava dilekçesinde bahsi geçen işe giriş bildirgesinin varlığı çalışmanın gerçek ve fiili olduğunun kanıtı olmadığını, Kurum kayıtlarında çalışmaya ilişkin aylık bildirme ve bordronun bulunmadığını, 12.05.1998-25.07.1998 tarihi çalışmaya başlangıç teşkil edemeyeceğini, bir kimsenin sigortalı sayılabilmesi için sigortalı işe giriş bildirgesinin varlığının yeterli olmadığını belirterek davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın kabulüne; davacının tahsis talep tarihi olan 03.03.2023 tarihi itibarıyla yaşlılık aylığına hak kazandığının ve davacıya 01.04.2023 tarihinden itibaren yaşlılık aylığı ödenmesi gerektiğinin tespitine, 01.04.2023 tarihinden itibaren ödenmeyen birikmiş aylıklarının her bir aylığın ödenmesi gereken tarihlerden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı Kurumdan alınarak davacıya ödenmesi gerektiğinin tespitine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Kurum vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile hakkında istinaf başvurusunda bulunulan İlk Derece Mahkemesi kararı usul ve esas yönünden hukuka uygun bulunduğundan davalı Kurum vekilinin istinaf başvurusunun HMK'nın 353/1-b.1 maddesi gereğince esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı Kurum vekili temyiz dilekçesinde; Kurum işlemlerinin usul ve yasaya uygun olduğunu beyan etmektedir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, davacının 18 yaş öncesinde babası M. Ö'e ait işyerinde geçen hizmetlerinin geçerli sayılmamasına yönelik Kurum işleminin iptali ile aylık bağlanması istemine istemine ilişkindir.

İnceleme konusu eldeki davada, davacının 03.03.2023 ve 12.08.2024 tarihlerinde tahsis talebinde bulunduğu, ancak 12.05.1998 - 25.07.1998 tarihleri arasındaki hizmetinin babasının yanında geçtiği, bu nedenle 18 yaş altı hizmetlerinin dikkate alınamayacağı gerekçesi ile davalı Kurumca tahsis talebinin reddedildiği, buna göre davacı taraf 12.05.1998 - 25.07.1998 tarihleri arasındaki çalışmalarının geçerli olduğunu belirterek yaşlılık aylığı talebinin reddine ilişkin Kurum işleminin iptalini talep ettiği, uyuşmazlık konusu iddia hakkında Mahkemece alınan bilirkişi raporu kapsamında davacının sigorta başlangıcının 18 yaşını ikmal ettiği 11.08.1999 tarihi olduğu, buna göre 03.03.2023 tarihli tahsis talebi kapsamında yaşlılık aylığına hak kazandığı değerlendirilerek davanın kabulüne karar verilmiş ise de; davacının uyuşmazlık konusu dönemde dava dışı babası M. Ö'e ait işyerinde çalışma iddiasına yönelik araştırma yeterli olmayıp, Mahkemece sonuca eksik inceleme ile gidilmiştir.

Sigortalılığın kabulü ve hüküm altına alınabilmesi için mutlak koşul niteliğindeki hizmet akdinin ve eylemli çalışmanın varlığı ortaya konulmalıdır. Buna göre eldeki davada, davacı ile dava dışı iş verenin baba-oğul olduğu, davacı adına M. Ö. unvanlı 58076 sicil no.lu iş yerinden 12.05.1998 tarihinde işe başladığına dair bildirgenin 11.06.1998 tarihinde Kuruma verildiği, anılan işyerinden 12.05.1998 - 25.07.1998 tarihleri arasında 68 gün bildiriminin bulunduğu, buna karşılık 58076 sicil numaralı işyerinin sicil bilgileri ile dönem bordrolarının ibraz edilmediği, dosya kapsamında davacının babası yanındaki çalışmalarının fiili çalışmaya dayalı olup olmadığı konusunda eksik inceleme ve araştırmaya dayalı şekilde hüküm kurulduğu anlaşılmaktadır.

Bu nedenle Mahkemece, davacının 12.05.1998 - 25.07.1998 tarihleri arasında çalışma iddiasının olduğu iş yerine ait dönem bordrolarında kayıtlı ve tarafsız tanıklar saptanarak bunların bilgilerine başvurulmalı, tanıkların hizmet cetvelleri davalı Kurumdan istenerek çalışma süreleri tam olarak belirlenmeli, bordrolarda adı geçen kişilerin adreslerinin tespit edilememesi veya beyanları ile yetinilmediği takdirde, Sosyal Güvenlik Kurumu, zabıta, maliye, meslek odası aracılığı ve muhtarlık marifetiyle davacının çalıştığını iddia ettiği işyerine o tarihte komşu olan diğer işyerlerinde uyuşmazlık konusu dönemde çalıştığı tespit edilen kayıtlı komşu işyeri çalışanları; yoksa işyeri sahipleri araştırılıp tespit edilerek çalışmanın niteliği ile süresi yönünde yöntemince beyanlarının alınması suretiyle davacının çalışma iddiası hakkında toplanan tüm deliller birlikte değerlendirilerek çalışma olgusu tereddütsüz şekilde ortaya konulmalıdır.

Kabule göre de; davacının 506 sayılı Kanun'un 11.12.1981 tarihli 2564 sayılı Kanun ile değiştirilen 60/G maddesi kapsamında sigortalılık başlangıcı 11.08.1999 tarihi olup, tahsis talep koşullarının da bu tarihe göre belirlenmesi gerekirken 25 yıl sigortalılık süresinin 11.08.2024 tarihi itibarıyla tamamlandığı gözetilmeksizin 01.04.2023 tarihli tahsis talebine istinaden aylık bağlanması yönündeki değerlendirme de hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

Mahkemece, bu maddi ve hukuki olgular göz önünde tutulmaksızın, eksik inceleme ve araştırmayla, yazılı şekilde hüküm kurulması, usul ve kanuna aykırı olup, bozma nedenidir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1-Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

03.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.